Promosyonlar meselesi

Birçok yerden en az yüz okuyucumuz: “Maaş karşılığı bankaların verdiği promosyonun caiz olup olmadığı hakkında bilgilendirir misiniz?”

YOKLUĞU BİR DERT, VARLIĞI BİN DERT!

Ateşli bir soru. Bizim sırtımız kalın değil ki… Bizim sırtımız da ateşte yanar. Hem daha çok acıtır. Çünkü idlal etmek var işin içinde…

Soran kurtulur, ama idlâl eden kendini ateşten kurtaramaz!

Bu soruyu uzun süre cevaplamak istemedim. Çünkü idlâl etmekten korktum. Yanlış amele neden olmaktan titredim. Fakat soru sayısı yüzü aşınca her halde bir umumu’l-belva (umumî bir sıkıntı) olduğu anlaşılıyordu. Bize dua edin. Rabbim bize doğruları söyletsin ve idlal etmekten muhafaza eylesin. Âmin.

Paranın yokluğu bir dert; varlığı bin dert! Yokluk çoğu zaman sabırla ve tevekkülle aşılır. Ama varlık insanı günahlara sokar. Varlığın bin türlü hesabı vardır. Mahşerde varlığın hesabını vermek insanı varlıktan bezdirir.

ODUNCUNUN İPİ

Hani anlatılır ya… Varlıklı bir adam varmış. Kabre girmekten korkuyormuş. Bir gün demiş ki: “Ben kabre yalnız girmekten korkuyorum. Ben öldüğümde ilk gece benimle beraber kabrime kim girer ve bana yoldaş olursa, ona tüm servetimi bağışlayacağım!” Herkes şaşırmış. Korkmuşlar. Kimse cevap vermemiş.

Bir oduncu cesarete gelmiş. Demiş ki: “Bir gece değil mi; ben girerim.”

Gel zaman git zaman bizim zengin adam ölmüş. Adamı kefenlemişler, namazını kılmışlar ve kabre koymuşlar. Yanına da bir gecelik oduncu uzanmış.

Münker ve Nekir melekleri gelmişler. Bakmışlar ki bir kabirde iki adam yatıyor; biri yarı canlı, yarı baygın! Diğeri ölmüş. Demişler ki: “Bu adam ölmüş; diğeri ölmemiş. Ölmüş adamın hesabını zaten göreceğiz; önce şu yarı baygından başlayalım!”

Oduncuya sormaya başlamışlar: “Sen odun taşıdığın ipi nereden aldın? İpi alırken ipin hakkını tam ödedin mi? Bu iple odun taşırken falanca adamı neden taciz ettin? Bu ip falanca adamın ayağına takılıp adamı düşürürken, neden dikkat etmedin? Bu iple kaç yaş odun taşıdın? Bu iple kazandığın parayı nerelerde harcadın?”

Oduncu sabaha kadar ip sorgusundan geçememiş. Sabahleyin kan ter içinde perişan bir halde kabirden çıkmış. Ona adamın bütün servetini vermek istemişler. Ama o, bir gecelik tecrübeden sonra demiş ki:

“Benim servette gözüm kalmadı. Bir ipin hesabını veremedim. Bunca servetin hesabını nasıl vereceğim?”

GELELİM PROMOSYONLARA…

Banka promosyonunun faizden sayılacağı şüphesi olmasa bunu siz de sormazdınız. Helal para yenir mi diye sormuyorsunuz! Fakat paranın helal olup olmadığı şüpheli olunca, insanın içini bir korku kemiriyor.

Bu meyanda Sevgili Peygamberimizin (asm) şu hadisini zikretmeden geçemeyeceğim: “Helal bellidir. Haram bellidir. İkisinin arasında ise birtakım şüpheli şeyler vardır ki insanların çoğu bunları bilmezler. Kim şüpheli şeylerden sakınırsa, dinini ve onurunu korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere bulaşırsa, harama düşmüş olur.”1

Eski ulema, “Sıkıntılı malın gideceği yer tasadduktur.” Demişler.

Bizim bu gibi zor meselelerde şahs-ı manevi oluşturduğumuz bir Fıkıh Heyetimiz var. Geçtiğimiz Cumartesi günü İstanbul’da toplandık ve bu meseleyi görüştük. Allah onlardan razı olsun. Ortak kanaatimiz aynen şöyle tezahür etti: (Elçiye zeval olmaz.)

“Promosyon parası -faiz kurumunda bırakılmamalı- bankadan alınmalı; fakat bu paranın helal olup olmadığı şüpheli olduğundan, sevap beklenmeden talebe hizmetlerine, talebelerin yakıt, demirbaş, kitap, kırtasiye ve muhtelif eğitim, araç-gereç gibi giderlerine, temizlik işlerine, temizlik malzemelerine, okul, hastane, dernek, vakıf ve muhtelif sivil toplum örgütleri gibi kamu yararına hizmet eden kurumlara, muhtelif neşriyat hizmetlerine, muhtaçlara, devlete dönük vergi, ceza, harç gibi kalemlere ve nihayet evin dışında kalan harcamalara sarf edilmesi; yemek, içmek ve giyim kuşam gibi evin iç ihtiyaçlarına sarf etmekten içtinap edilmesi dinî hassasiyetimize ve azimete daha uygun bulunmaktadır.”

Allah harama düşmekten cümlemizi muhafaza eylesin. Ve rızkımızı helalinden

eylesin. Âmin.

Dipnotlar:

1- Müslim, Müsâkât, 107